

SADRŽAJ:

UVOD

1. RAD	15
2. RAZVOJ RADNOG PRAVA	17
2.1. Predmet i metoda radnog prava	20
2.2. Načela radnog prava	21
2.3. Pojam radnog prava	24
2.4. Naziv i značaj radnog prava	25
3. RADNI ODNOSI	27
3.1. Pojam radnog odnosa	27
3.2. Karakteristike radnog odnosa	29
3.2. Elementi pojma radnog odnosa	33
4. NASTANAK I RAZVOJ RADNOG ZAKONODAVSTVA U REPUBLICI SRPSKOJ	37
4.1. Uvod 37	
4.2. Početak stvaranja radnog zakonodavstva u Republici Srpskoj 38	
5. IZVORI RADNOG PRAVA	41
5.1. Pojam izvora prava	41
5.2. Vrste izvora radnog prava	42
5.3. Domaći izvori radnog prava	44
5.3.1. Ustav	44
5.3.1.1. Ustav Bosne i Hercegovine	46
5.3.1.2. Ustav Republike Srpske	47
5.3.1.3. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine	49
5.3.1.4. Statut Brčko distrikta	50
5.4. Zakoni	50
5.5. Podzakonski akti	54
5.6. Kolektivni ugovor kao izvor radnog prava	55
5.6.1. Pojava i razvoj kolektivnih ugovora	56
5.6.2. Pojam i obilježja kolektivnih ugovora	57
5.6.3. Sadržina kolektivnog ugovora	58
5.6.4. Pravna priroda kolektivnih ugovora	59
5.6.5. Prednosti i značaj kolektivnog ugovora	60
5.6.6. Kolektivni ugovori u zakonodavstvu Republike Srpske	61
5.6.7. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u organima državne uprave	64
5.6.8. Pravilnik o radu	65
5.6.9. Ugovor o radu	66
5.7. Međunarodni izvori radnog prava	67
5.7.1. Univerzalni i regionalni međunarodni izvori radnog prava	68
5.7.3. Međunarodna organizacija rada	71
5.7.4. Organizaciona struktura MOR-a	72
5.7.5. Normativna djelatnost MOR-a	74
5.7.5.1. Konvencije MOR-a	74
5.7.5.2. Primjena konvencija na nacionalnom nivou	77
5.7.5.3. Primjena konvencija na nivou Bosne i Hercegovine	79

5.7.5.4. Kontrola primjene i izvršavanja konvencija	81
5.7.5.5. Preporuke MOR-a.....	84
5.8. Običaji kao izvori radnog prava	85
5.9. Sudska praksa kao izvor radnog prava	86

RADNI ODNOSI

1. ZASNIVANJE RADNOG ODNOSA	89
2. USLOVI ZA ZASNIVANJE RADNIH ODNOSA	90
2.1. Opšti uslovi	91
2.2. Posebni uslovi	92
2.3. Zasnivanje radnog odnosa stranih državljana i lica bez državljanstva	93
2.4. Uslovi za zasnivanje radnog odnosa u aktima MOR-a.....	96
3. VRSTE I TRAJANJE UGOVORA O RADU	97
3.1. Ugovor o radu na određeno vrijeme.....	97
3.2. Ugovor o radu na neodređeno vrijeme	99
3.3. Probni rad.....	100
3.4. Pripravnički rad.....	101
3.5. Volonterski rad.....	102
3.6. Privremeni i povremeni poslovi	103
3.7. Upućivanje radnika na rad u stranu zemlju	104
3.8. Obavljanje poslova van prostorija poslodavca	105
3.9. Obavljanje poslova kućnog osoblja.....	106
3.10. Dopunsko osposobljavanje radnika.....	106
3.11. Obavljanje poslova direktora	107
4. RADNO VRIJEME.....	108
4.1. Puno radno vrijeme radnika	109
4.2. Nepuno radno vrijeme.....	110
4.3. Skraćeno radno vrijeme.....	111
4.4. Prekovremeni rad	113
5. ODMORI	115
6. ODSUSTVA RADNIKA	119
6.1. Mirovanje prava i obaveza	121
7. ZAŠTITA NA RADU	122
7.1. Dužnosti poslodavca	122
7.1.1. Materijalna odgovornost	124
7.1.2. Prekršajna odgovornost.....	125
7.1.3. Krivična odgovornost.....	126
7.1.4. Prava i dužnosti radnika	127
7.2 Radni spor	128
7.2.1. Istorijski razvoj radnog spora na prostoru bivše Jugoslavije.....	133
7.2.2. Specifičnosti radnog spora	142
7.2.3. Radni sporovi u uporednom pravu nekih evropskih zemalja	144
7.3. Individualni radni spor	148
7.3.1. Pojam i vrste individualnog radnog spora.....	148
7.3.2. Vrste individualnih radnih sporova	151
7.3.3. Postupak rješavanja radnog spora pred nadležnim sudom	153
7.4. Posebne mjere zaštite	157
8. PLATA RADNIKA	163
8.1. Naknada plate.....	165

8.2. Zaštita plate i naknada	167
9. ODGOVORNOST RADNIKA U RADNOM ODNOSU	168
9.1. Disciplinska odgovornost radnika	168
9.2. Mjere za povredu radnih obaveza	170
9.3. Postupak za utvrđivanje povrede radne obaveze	170
9.4. Povreda službene dužnosti	172
9.5. Disciplinski postupak	173
9.6. Disciplinske mjere	175
9.7. Udaljenje sa rada	175
9.8. Materijalna odgovornost radnika	177
10. PRESTANAK RADNOG ODNOSA	179
10.1. Konvencije i preporuke MOR-a vezane za prestanak radnog odnosa	179
10.2. Prestanak radnog odnosa prema odredbama zakona o radu	181
10.3. Osnovi prestanka radnog odnosa	183
10.4. Prestanak radnog odnosa protiv volje radnika	186
10.5. Prestanak radnog odnosa po sili zakona	191
10.6. Prestanak radnog odnosa otkazom poslodavca	193
10.7. Prestanak radnog odnosa otkazom radnika	201
10.8. Prestanak radnog odnosa usljed tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promjena poslodavca	201
10.9. Protivzakonit prestanak radnog odnosa	205
10.10. Kolektivno otpuštanje	212
10.11. Otpremnina	215
10.12. Udaljenje radnika sa rada	218
10.13. Otkazni rok	219

INSPEKCIJSKI NADZOR U OBLASTI RADNIH ODNOSA

1. ISTORIJSKI RAZVOJ	221
1.2. Funkcija inspekcije rada	224
1.3. Inspekcija rada u Republici Srpskoj	225
1.4. Vrste inspeksijskih pregleda	226
1.5. Ispitivanje žalbi – predstavki	228
1.6. Kontrolni pregled	229
1.7. Upravne mjere i radnje inspektora rada	230
1.8. Postupak izvršenja	232

ZAPOŠLJAVANJE I PRAVA NEZAPOSLENIH LICA

1. OBAVEZA DONOŠENJA ZAKONA	233
2. OSNOVNI POJMOVI KOJI SE ODOSE NA ZAPOŠLJAVANJE	234
2.1. Nosioci funkcije zapošljavanja	235
2.2. Poslovi zapošljavanja	236
2.3. Posredovanje u zapošljavanju	236
2.4. Obavještenje o mogućnostima i uslova zapošljavanja	237
2.5. Savjetovanje o izboru zanimanja	237
2.6. Stručno osposobljavanje i priprema za zapošljavanje	238
2.7. Učešće u sprovođenju i finansiranju programa aktivnog zapošljavanja	238
3. OSIGURANJE ZA SLUČAJ NEZAPOSLENOSTI	240
3.1. Prava nezaposlenih lica	240
3.2. Mirovanje prava	242

3.3. Prestanak prava.....	242
3.4. Novčana naknada.....	244
4. ZAVOD ZA ZAPOSŁJAVANJE	245
4.1. Evidencija o nezaposlenim licima.....	248
4.2. Komisija za žalbe.....	249

RADNI ODNOSI ZAPOSLENIH U DRŹAVNIM ORGANIMA I ORGANIMA LOKALNE SAMOUPRAVE REPUBLIKE SRPSKE

1. SUBJEKTI RADNIH ODNOSA	251
2. POSLOVI DRŹAVNE UPRAVE.....	251
3. UREDBA O UNUTRAŠNJOJ ORGANIZACIJI I SISTEMATIZACIJI RADNIH MJESTA	254
4. PRAVILNIK O UNUTRAŠNJOJ ORGANIZACIJI I SISTEMATIZACIJI RADNIH MJESTA	254
5. KODEKS PONAŠANJA DRŹAVNIH SLUŹBENIKA.....	256
6. VRSTE ORGANIZACIONIH JEDINICA	260
6.1. Rukovođenje organizacionim jedinicama	262
6.2. Kategorije drŹavnih sluŹbenika i ostalih zaposlenih u upravi	264
7. ZASNIVANJE RADNOG ODNOSA U ORGANIMA DRŹAVNE UPRAVE.....	268
7.1. Imenovanje i postavljenje.....	270
7.2. Izborna komisija.....	271
7.3. Zapošļavanje pripravnika i volontera	272
7.4. Testiranje.....	273
7.5. Ravnopravnost u zapošļavanju.....	277
7.6. Ocjena rada i napredovanje	280
7.6.1. Ocjenjivanje.....	280
7.6.2. Napredovanje	283
7.7. Premještaj.....	286
8. VIŠAK DRŹAVNIH SLUŹBENIKA.....	287
9. ODBOR DRŹAVNE UPRAVE ZA ŹALBE.....	288
10. AGENCIJA ZA DRŹAVNU UPRAVU	289
11. FINANSIRANJE ORGANA DRŹAVNE UPRAVE.....	290
12. RADNO VRIJEME, ODMORI I ODSUSTVA	293
13. ODGOVORNOST DRŹAVNIH SLUŹBENIKA.....	296
13.1. Disciplinska odgovornost.....	296
13.2. Suspenzija drŹavnog sluŹbenika.....	300
13.3. Materijalna odgovornost drŹavnih sluŹbenika.....	301
14. PRESTANAK RADNOG ODNOSA.....	303
15. PRAVA DRŹAVNIH SLUŹBENIKA	304

RADNI ODNOSI U DRŹAVNOJ SLUŹBI BOSNE I HRCEGOVINE

1. ZAKONSKO UREĐIVANJE	306
------------------------------	-----

2. RADNA MJESTA U DRŽAVNOJ SLUŽBI	309
3. PRAVA I DUŽNOSTI DRŽAVNIH SLUŽBENIK	311
3.1. Nespojivosti sa dužnostima državnog službenika	313
4. UPRAŽNJENA MJESTA	316
4.1. Uslovi za zapošljavanje.....	317
4.2. Komisije za izbor	318
4.3. Javna konkurencija	319
4.4. Izborni proces	319
4.5. Postavljenje državnog službenika	319
4.6. Probni period	320
4.7. Ocjena rada	321
4.8. Unapređenje	322
4.9. Interni premještaj	322
4.10. Prekobrojnost	323
5. PLATE I NAKNADE	324
6. USLOVI RADA	327
7. PRESTANAK RADNOG ODNOSA	328
8. DISCIPLINSKA ODGOVORNOST DRŽAVNOG SLUŽBENIKA	330
9. KRIVIČNA ODGOVORNOST	333
10. SUSPENZIJA DRŽAVNOG SLUŽBENIKA.....	334
11. OMBUDSMEN	335
12. AGENCIJA ZA DRŽAVNU SLUŽBU	335
13. ODBOR DRŽAVNE SLUŽBE ZA ŽALBE	336
14. NAKNADA.....	337
15. DONOŠENJE RJEŠENJA O PRESTANKU RADNOG ODNOSA.....	338

RADNI ODNOSI U ORGANIMA DRŽAVNE UPRAVE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

1. POJAM DRŽAVNOG SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	340
2. PRAVA I DUŽNOSTI DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	341
3. ZAPOSŁJAVANJE I RAD DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA.....	342
4. PLATE I NAKNADE DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	343
5. USLOVI RADA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	343

RADNI ODNOSI U ORGANIMA DRŽAVNE SLUŽBE DISRIKTA BRČKO

1. POJAM DRŽAVNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	346
2. ZAPOSŁJAVANJE SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	347
3. PRAVA I DUŽNOSTI SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	353
4. TRAJANJE I USLOVI RADA	355

KOLEKTIVNO RADNO PRAVO

UVOD	357
1. POJAM KOLEKTIVNOG RADNOG PRAVA	358
1.1. Predmet kolektivnog radnog prava	359
1.2. Metodi kolektivnog radnog prava	359
1.3. Subjekti kolektivnog radnog prava	359
1.3.1. Subjekti kolektivnog radnog prava na strani zaposlenih	360
1.3.2. Reprezentativnost sindikata	363
1.3.3. Utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i poslodavaca	365
1.3.4. Preispitivanje utvrđene reprezentativnosti	367
1.4. Subjekti kolektivnog radnog prava na strani poslodavca	369
1.4.1. Udruženje poslodavaca	370
1.4.2. Reprezentativnost udruženja poslodavaca	370
1.5. Privredna komora	372
1.6. Država kao subject kolektivnog radnog prava	373
2. KOLEKTIVNA PRAVA I OBAVEZE	374
2.1. Pravo radnika na štrajk	375
3. ŠTRAJK	376
3.1. Istorijski razvoj	376
3.2. Pojam štrajka	376
3.3. Vrste štrajka	379
3.4. Uslovi za održavanje štrajka	381
3.5. Prestanak štrajka	385
3.6. Štrajk u djelatnostima od posebnog interesa	386
3.7. Pravne posledice štrajka	390
4. LOKAUT	392
4.1. Vrste lokauta	395
5. PRAVO NA SINDIKALNO ORGANIZOVANJE	397
6. PRAVO NA KOLEKTIVNO PREGOVARANJE	401
7. PRAVO NA PARTICIPACIJU	402
8. PRAVO NA KONSULTOVANJE	407
9. PRAVO NA INFORMISANJE	408
10. KOLEKTIVNA PRAVA POSLODAVACA	409
10.1. Pravo na udruživanje	410
10.2. Pravo na kolektivno pregovaranje	411
11. KOLEKTIVNI INTERESI	411
11.1. Kolektivni interesi zaposlenih	412
11.2. Kolektivni interesi poslodavaca	413
12. KOLEKTIVNI RADNI SPOR	415
12.1. Istorijat kolektivnog radnog spora	415
12.2. Pojam i karakteristike kolektivnog radnog spora	417
12.3. Vrste kolektivnog radnog spora	420
12.4. Rješavanje kolektivnog radnog spora	424
13. RJEŠAVANJE SPOROVA KOJI NASTAJU U POSTUPKU ZAKLJUČIVANJA I PROMJENE KOLEKTIVNIH UGOVORA	425
13.1. Pregovaranje	427
13.2. Mirenje	429

13.3. Posredovanje.....	431
13.4. Arbitraža	433
14. MIRNO RJEŠAVANJE KOLEKTIVNOG RADNOG SPORA.....	439
14.1. Medijacija	439
14.2. Agencija za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova	441

OSNOVE SOCIJALNO PRAVO

1. ISTORIJSKI RAZVOJ.....	444
1.1. Razvoj socijalnog prava u Bosni i Hercegovini	447
5. POJAM I PREDMET SOCIJALNOG PRAVA	450
5.1. Pojam i predmet socijalnog prava	450
5.2. Subjekti socijalnog pravnog odnosa.....	452
5.3. Objekat socijalnog pravnog odnosa	452
5.4. Metod regulisanja socijalnog prava	454
5.5. Osnovne karakteristike socijalnog prava.....	456
5.6. Načela socijalnog prava	458

SOCIJALNO OSIGURANJE

6. ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	467
6.1. Obavezno zdravstveno osiguranje.....	468
6.2. Prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.....	472
6.3. Lično učešće u troškovima zdravstvene zaštite osiguranih lica	475
6.4. Naknada štete.....	476
7. PENZIJSKO OSIGURANJE.....	478
7.1. Obavezno osiguranje pod određenim okolnostima	479
7.2. Dobrovoljno osiguranje- vidjeti po novom zakonu.....	480
7.3. Utvrđivanje svojstva osiguranika.....	481
7.4. Staž osiguranja.....	481
7.5. Prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja su.....	484
7.5.1. Starosna penzija	484
7.5.2. Invalidska penzija	485
7.5.3. Raspoređivanje na drugo radno mjesto	487
7.5.4. Prekvalifikacija ili dokvalifikacija.....	488
7.5.5. Novčane naknade u vezi sa preostalom radnom sposobnošću	489
7.5.6. Uslovi za sticanje prava	490
8. PORODIČNA PENZIJA	491
8.1. Određivanje porodične penzije	495
9. OSTVARIVANJE PRAVA IZ PENZIJSKOG I INVALIDSKOG OSIGURANJA	495
9.1. Prestanak prava	498
9.2. Naknada štete.....	499

LITERATURA